

Advies

Gereformeerde Hogeschool Zwolle

De Reviewcommissie (hierna commissie) heeft kennisgenomen van het voorstel van de Gereformeerde Hogeschool Zwolle (hierna GH) dat het College van Bestuur met zijn brieven van 27 april 2012 (kenmerk CvB.mp B12-024) en 22 juni 2012 (kenmerk CvB/mp B12-028) aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft gezonden.

De commissie heeft het voorstel van de GH beoordeeld volgens het beoordelingskader dat de staatssecretaris van OCW heeft vastgesteld (brief aan de Tweede Kamer van 7 maart 2012) en bij brief van 5 maart 2012 bekend heeft gemaakt aan de universiteiten en hogescholen die bij de hoofdlijnenakkoorden zijn betrokken.

De commissie heeft op 8 juni 2012 een gesprek gevoerd met een vertegenwoordiging van de GH. Naar aanleiding van vragen van de commissie heeft de GH het voorstel toegelicht.

Profiel

De GH beschrijft haar profiel als volgt.

De GH is een kleine, multisectorale hogeschool, die zich als doel stelt door middel van onderwijs, onderzoek en kennisdienstverlening een bijdrage te leveren aan de bevordering van een duurzame kwaliteit van het menselijk samenleven. De hogeschool heeft een christelijke identiteit, en in de afgelopen jaren heeft de hogeschool zich in toenemende mate geprofileerd op thema's die verbonden zijn met de specifieke identiteit van de hogeschool. De hogeschool bestrijkt de sectoren Educatie, Gedrag & Maatschappij en Gezondheidszorg. Het onderwijs betreft onder meer bacheloropleidingen en masteropleidingen, voor - door de jaren heen - 1.300 tot 1.500 studenten. De GH heeft lectoraten waar onderzoek wordt gedaan naar praktijkvraagstukken binnen het onderwijs, de zorgverlening, het sociaal werk en het functioneren van gemeenschappen. De kennisdienstverlening van de GH vindt voornamelijk plaats in de vorm van (na)scholing.

De commissie heeft het voorstel beoordeeld aan de hand van de criteria:

- ambitieniveau en realiteitsgehalte;
- aansluiting bij nagestreefde ontwikkelingen op stelselniveau: zwaartepuntvorming en differentiatie;
- uitvoerbaarheid.

De commissie beoordeelt het voorstel als volgt.

Ambitie

De commissie constateert dat het voorstel van de GH streefwaarden voor de afgesproken indicatoren met betrekking tot *onderwijskwaliteit en studiesucces* bevat. De GH levert al relatief hoge scores (in vergelijking met andere kleine hogescholen) ten aanzien van het bachelorrendement en de studenttevredenheid. Het is de ambitie van de GH om deze hoge scores te handhaven. Bij handhaving van het hoge bachelorrendement (en de marginale switch) wil de GH de uitval in het eerste jaar verlagen. Voor wat betreft de onderwijsintensiteit voldoet de GH reeds aan de norm. De GH toont een sterke inzet ten aanzien van het percentage hoogopgeleide docenten. Ze wil de indirecte kosten doen

dalen. De commissie concludeert dat het voorstel krachtige voornemens bevat met betrekking tot onderwijskwaliteit en studiesucces.

De commissie heeft met nadruk gekeken of er sprake is van aanhoudende bewezen hoge kwaliteit. Zij heeft daarbij strenge grenzen gesteld aan wat zij als zodanig accepteert. Naar het oordeel van de commissie is sprake van aanhoudende bewezen hoge kwaliteit als de hogeschool in verhouding tot de gemiddelde resultaten in het hoger beroepsonderwijs in de afgelopen periode zeer goede scores heeft gerealiseerd voor elk van de volgende indicatoren: uitval, switch, bachelorrendement en onderwijskwaliteit/excellentie¹. De commissie concludeert dat de GH weliswaar een hoge studenttevredenheid en een hoog bachelorrendement bereikt, maar niet voldoet aan de strenge eisen die de commissie stelt aan aanhoudende bewezen hoge kwaliteit.

De commissie constateert met betrekking tot de ontwikkeling van het *onderwijsaanbod* dat de GH in het verleden een aantal opleidingen heeft afgebouwd, geen nieuwe opleidingen heeft aangevraagd en voor een deel van de curricula samenwerkt met diverse instellingen, zowel met hogescholen als met universiteiten. Ten slotte neemt de GH ook deel aan een regionaal samenwerkingsverband met het mbo in Zwolle. De commissie concludeert dat het voorstel van de GH goede voornemens bevat met betrekking tot haar onderwijsaanbod.

De commissie constateert met betrekking tot *onderzoek en valorisatie* dat de GH de samenhang tussen onderzoek, opleiding, advies en nascholing wenst te versterken. In dat kader heeft de GH onder meer de ambitie om de samenhang te verbeteren tussen de drie lectoraten door de vormgeving van een onderzoeksprofiel dat is gekoppeld aan een met andere hogescholen te ontwikkelen Centre of Expertise (zie onder Aansluiting). Daarnaast heeft de GH het voornemen om meer docenten in aanraking te brengen met onderzoek, en onderwijs dat ondernemerschap stimuleert een plaats te geven in het curriculum. Met betrekking tot onderzoek en valorisatie constateert de commissie echter dat diverse ambities matig worden uitgewerkt in het voorstel, waardoor het realiteitsgehalte ervan slechts beperkt kan worden beoordeeld. De commissie concludeert dat het voorstel voldoende voornemens bevat met betrekking tot onderzoek en valorisatie.

Gegeven bovenstaande conclusies met betrekking tot onderwijskwaliteit en studiesucces, het onderwijsaanbod, onderzoek en valorisatie, alles afwegende, beoordeelt de commissie het voorstel als ambitieus, en realiseerbaar.

Aansluiting

De commissie constateert met betrekking tot *zwaartepuntvorming* dat de GH een actieve bijdrage wil leveren aan de bundeling van krachten in het werkveld. De GH is betrokken bij de samenwerking met de Theologische Universiteiten Apeldoorn en Kampen in het AKZ+-verband. Daarnaast zijn lokale samenwerkingsverbanden aangegaan met mbo- en hbo-instellingen in Zwolle. De GH heeft, op dit moment nog niet uitgewerkte, ambities om aan te sluiten bij de Europese Grand Challenges en om aansluiting te zoeken bij de Human Capital Agenda's 'Gezondheidszorg, demografische veranderingen en welzijn' en 'Inclusieve, innoverende en veilige samenlevingen'. De commissie concludeert dat de GH voldoende beleid voert ten aanzien van zwaartepuntvorming.

¹ De commissie hanteert het uitgangspunt dat alleen een hoge studenttevredenheid (NSE) en een hoog bachelorrendement een te smalle basis is om te kunnen spreken van aanhoudende bewezen hoge onderwijskwaliteit. Zij acht bevestiging door een accreditatieoordeel noodzakelijk. Omdat er in de afgelopen periode nog geen goed/excellent oordelen zijn geveld op opleidingsniveau kiest de commissie in deze overgangperiode naar een nieuw accreditatiestelsel voor de facetoordelen bij accreditaties. Noodzakelijke voorwaarde is dat de oordelen overwegend 'goed' en 'excellent' zijn. De grens is gesteld op 2/3, over alle accreditaties van bestaande voltijds bacheloropleidingen in de instelling.

Het met medewerking van de GH aangevraagde Centre of Expertise 'Persoonlijk Meesterschap' is door de commissie beoordeeld voor eventuele financiering vanuit het selectieve budget. Het Centre is verder aangevraagd door Hogeschool de Kempel (penvoerder), Hogeschool Driestar, Katholieke PABO Zwolle, Marnix Academie en Iselinge Hogeschool. Het Centre richt zich op de professionaliteit van de leraar basisonderwijs, met een focus op persoonlijk meesterschap in relatie tot passend en opbrengstgericht onderwijs. De commissie beoordeelt deze aanvraag als positief (zie bijlage 3 voor haar motivatie). De commissie adviseert om in 2013 te laten beoordelen of er voldoende voortgang is geboekt ten aanzien van de uitwerking conform de voorwaarden in het beoordelingskader, en of nieuwe activiteiten zijn ontplooid dan wel lopende activiteiten verder zijn gebracht. Continuering van financiering zou afhankelijk moeten zijn van voldoende voortgang ten aanzien van de uitwerking en van een duidelijk begin met de activiteiten. De commissie adviseert daarbij in elk geval de voorwaarden te hanteren die bij de uitwerking van de eerste ronde van de Centres of Expertise in 2011 zijn gebruikt. Zij zou nog wel willen bezien of de voorwaarden bijgesteld en/of aangescherpt moeten worden.

De commissie constateert met betrekking tot *onderwijsdifferentiatie* dat de GH diverse onderwijsarrangementen aanbiedt, zoals leerroutes voor specifieke doelgroepen (mbo'ers, vwo'ers, mannelijke studenten bij de pabo) en een universitaire pabo. Per september 2012 zal gestart worden met een zogenaamd keuzejaar voor studenten die nog niet goed weten welke GH-opleiding ze willen volgen. In het kader van de samenwerking met het regionale mbo wordt tevens een Associate degree-opleiding in de zorg ontwikkeld (waarschijnlijk te starten in cursusjaar 2013-2014). De hogeschool neemt zich daarnaast voor geen nieuwe masteropleidingen aan te bieden in eigen beheer, maar in samenwerkingsverbanden. De commissie concludeert dat de GH goed beleid voert met betrekking tot onderwijsdifferentiatie.

Gegeven bovenstaande conclusies, alles afwegende, oordeelt de commissie dat de GH met haar voorstel sterk inzet op zwaartepuntvorming en onderwijsdifferentiatie.

Uitvoerbaarheid

De commissie constateert met betrekking tot de uitvoerbaarheid van de voornemens dat voor onderwijskwaliteit en studiesucces reeds een breed palet aan instrumenten bestaat of vrij concreet is beschreven. Concrete budgetten zijn niet genoemd, maar de laatste jaren heeft de GH haar organisatie vereenvoudigd en daarbij een gezonde financiële positie weten te handhaven. De GH heeft dertien ambities geïdentificeerd als onderdeel van het gewenste toekomstige profiel. Deze worden vertaald in voornemens ten aanzien van onderwijs, onderzoek en valorisatie. Bij elke ambitie in het voorstel wordt bovendien duidelijk gesteld wie de verantwoordelijkheid heeft voor verwezenlijking ervan. De commissie constateert ten aanzien van zwaartepuntvorming dat er concrete stappen zijn gezet en nog zullen worden gezet. Deze zijn gericht op de verbinding van onderzoek met onderwijs en het versterken van de kwaliteit van het onderzoek. Meer docenten zullen binnen de onderzoekslijnen in aanraking komen met het uitvoeren van onderzoek, dan wel betrokken worden bij het begeleiden van studenten in de afstudeerfase. De voorwaardelijke validatie van de Validatiecommissie Kwaliteitszorg Onderzoek heeft belangrijke handvatten geboden om dergelijke zaken te verbeteren en te borgen. De commissie waardeert het initiatief van de GH om in het personeelsbeleid indicatoren op te stellen ten behoeve van onderzoeks-, onderwijs- en dienstverleningsactiviteiten. Ze constateert ten aanzien van onderwijsdifferentiatie dat de GH reeds vele stappen heeft gezet en met diverse partners samenwerkt.

De commissie beoordeelt het instellingsvoorstel als uitvoerbaar.

Facultatieve indicatoren

De commissie constateert dat de GH aanvullende indicatoren heeft geformuleerd om specifieke ambities en/of de uitvoering van ambities verder te concretiseren. Dit betreft onder andere de volgende indicatoren: 'In 2014 zal minimaal 60% van de docenten zelf betrokken zijn bij onderzoek dan wel betrokken zijn bij het begeleiden van studenten in de afstudeerfase (nu 35%)' (p. 27), 'In 2014 zullen bij 50% van de onderzoeken die door lectoren worden uitgevoerd, vertegenwoordigers van het werkveld en alumni betrokken zijn (nu 35%)' (p. 27) en 'Alle opleidingen zullen een verplichte module aanbieden gericht op ondernemerschap en ondernemingszin' (p. 28).

Advies aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Op grond van de beoordeling van het voorstel van de Gereformeerde Hogeschool aan de hand van de drie criteria (ambitieniveau en realiteitsgehalte, aansluiting bij de gewenste ontwikkelingen op stelselniveau en uitvoerbaarheid), daarbij rekening houdend met de wegingsfactoren zoals beschreven in paragraaf 3 van het beoordelingskader, komt de commissie tot het volgende advies aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap:

1. De commissie beoordeelt het ambitieniveau en realiteitsgehalte alsmede de aansluiting op de gewenste stelselontwikkeling van het voorstel voor de prestatieafspraken van de Gereformeerde Hogeschool als toereikend. In bijlage 1 zijn de nulmeting en de streefcijfers voor de indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces opgenomen.
2. Gezien de oordelen op de drie criteria ten aanzien van onderwijs, onderzoek en valorisatie komt de commissie tot de conclusie dat de Gereformeerde Hogeschool in aanmerking dient te komen voor middelen uit het selectief budget. De commissie plaatst het voorstel van de Gereformeerde Hogeschool in de categorie 'zeer goed'. In bijlage 2 zijn de scores opgenomen.

Namens de Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek,

prof. dr. F.A. van Vught, voorzitter

Bijlage 1a: Verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

	nulmeting	ambitie 2015
(HBO1) Studiesucces: Uitval	28,0 %	25,0 %
(HBO2) Studiesucces: Switch	2,4 %	5,0 %
(HBO3) Studiesucces: Bachelorrendement	85,5 %	80,0 %
(HBO4) Kwaliteit /excellentie: Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen	86,0 %	80,0 %
(HBO5) Maatregelen: Docentkwaliteit	60 %	70 %
(HBO6) Maatregelen: Onderwijsintensiteit	0 %	0 %
(HBO7) Maatregelen: Indirecte kosten	1,5	1,63

Bijlage 1b: Gebruikte definities verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

In deze bijlage geeft de commissie aan of uw instelling de RCHOO definitie en nadere omschrijving heeft gebruikt en waar een eventuele andere invulling van de nadere omschrijving en gebruikte methode en databron staat beschreven. Onder 'pag nulmeting' en 'pag ambitie' wordt aangegeven waar een omschrijving in het voorstel is gevonden.

Een uitgebreide versie van dit overzicht ontvangt u van het Ministerie van OCW.

Indicator	Definitie
(HBO1) Studiesucces: Uitval	<p>Het aandeel van het totaal aantal voltijd bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat na één jaar niet meer bij dezelfde instelling in het hoger onderwijs staat ingeschreven.</p> <p>Definitie RCHOO</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="30"/> pag ambitie: <input type="text" value="30"/></p>
(HBO2) Studiesucces: Switch	<p>Het aandeel van het totaal aantal voltijds bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat na 1 jaar studie staat ingeschreven bij een andere studie bij dezelfde instelling</p> <p>Definitie RCHOO</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="30"/> pag ambitie: <input type="text" value="30"/></p>
(HBO3) Studiesucces: Bachelorrendement	<p>Het aandeel van de voltijd bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij dezelfde instelling inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studietijd + één jaar (C+1) bij dezelfde instelling het bachelorsdiploma behaalt</p> <p>Definitie RCHOO</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="30"/> pag ambitie: <input type="text" value="30"/></p>
(HBO4) Kwaliteit /excellentie: Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen	<p>Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen</p> <p>Definitie RCHOO</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="30"/> pag ambitie: <input type="text" value="30"/></p>
(HBO5) Maatregelen: Docentkwaliteit	<p>Het aandeel van de docenten (OP) met een master/ PhD in het totaal aantal docenten (OP)</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief CvB/mp 812-028</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="31; brief"/> pag ambitie: <input type="text" value="30"/></p>

Indicator	Definitie
(HBO6) Maatregelen: Onderwijsintensiteit	<p data-bbox="831 271 1310 353">Het aandeel van de voltijd bacheloropleidingen met minder dan 12 geprogrammeerde contacturen (klokuur/week) in het eerste jaar.</p> <p data-bbox="831 376 1262 405">Definitie RCHOO. Zie ook brief CvB/mp 812-028</p> <p data-bbox="831 427 1310 454">pag nulmeting: <input data-bbox="979 427 1054 454" type="text" value="30"/> pag ambitie: <input data-bbox="1214 427 1310 454" type="text" value="30"/></p>
(HBO7) Maatregelen: Indirecte kosten	<p data-bbox="831 488 1310 517">De ratio OP/OOP (fte)</p> <p data-bbox="831 539 1262 568">Definitie RCHOO. Zie ook brief CvB/mp 812-028</p> <p data-bbox="831 591 1310 620">pag nulmeting: <input data-bbox="979 591 1054 620" type="text" value="30"/> pag ambitie: <input data-bbox="1214 591 1310 620" type="text" value="30"/></p>

Bijlage 2: Scores bij de beoordeling van het voorstel van de Gereformeerde Hogeschool

Score aan de hand van paragraaf 3 van het beoordelingskader (brief staatssecretaris van OCW 7 maart 2012):

Ambitieniveau en realiteitsgehalte	4
Aansluiting bij gewenste ontwikkelingen op stelselniveau	4

Conclusie: het voorstel is toereikend voor de voorwaardelijke financiering.

Ten behoeve van de toekenning van het selectieve budget telt het tweede criterium dubbel:

Ambitieniveau en realiteitsgehalte	4
Aansluiting bij gewenste ontwikkelingen op stelselniveau	$2 \times 4 = 8$
Uitvoerbaarheid	4
Totaalscore	16

De staatssecretaris van OCW (brief 26 april 2012) heeft de volgende indeling vastgesteld voor de toekenning van de middelen uit het Selectieve Budget (SB):

4 – 11 punten	:	onvoldoende voorstellen
12 – 14 punten	:	goede voorstellen
15 – 17 punten	:	zeer goede voorstellen
18 – 20 punten	:	excellente voorstellen

Conclusie: het voorstel valt in de categorie 'zeer goed'.

De commissie oordeelt positief over de aanvraag voor het beoogde Centre of Expertise 'Persoonlijk Meesterschap'.

Bijlage 3: Centre of Expertise

De aanvraag mede namens de GH voor het Centre of Expertise 'Persoonlijk Meesterschap' is door de commissie beoordeeld voor eventuele financiering vanuit het selectieve budget.

Het Centre of Expertise 'Persoonlijk Meesterschap' is aangevraagd door Hogeschool de Kempel (penvoerder), Hogeschool Driestar, Katholieke PABO Zwolle, Marnix Academie, Iselinge Hogeschool en de GH. Het Centre richt zich op de professionaliteit van de leraar basisonderwijs, met een focus op persoonlijk meesterschap in relatie tot passend en opbrengstgericht onderwijs. Het Centre beoogt daarmee een bijdrage te leveren aan het thema onderwijs.

De commissie heeft (conform het *besluit experiment prestatiebekostiging HO*) beoordeeld of het met de aanvraag beoogde Centre of Expertise aan de volgende twee voorwaarden voldoet: (1) Het Centre past in het profiel van de instelling(en); het gaat om integrale zwaartepuntvorming rond onderwijs en onderzoek, gebaseerd op de (economische) zwaartepunten in de regio. (2) Er is sprake van cofinanciering en publiek-private samenwerking (bij zorg en onderwijs is cofinanciering geen harde voorwaarde, maar wel een pre). Een deel van de uitwerking (zoals de begroting) kan in 2013 plaatsvinden zolang het voorstel aannemelijk maakt dat in dat jaar aan de voorwaarden kan worden voldaan. In dit licht komt de commissie ten aanzien van de twee voorwaarden tot de volgende conclusies.

De commissie ziet in het beoogde Centre een logische aansluiting bij de profielen van de betrokken hogescholen. Positief is dat het gaat om een landelijk centrum en dat er tegelijkertijd nadrukkelijk sprake is van regionale betrokkenheid bij het scholenveld per hogeschool. De kenniscentra en lectoraten van de hogescholen worden gezamenlijk ingebracht en er wordt een nadrukkelijke relatie gelegd met het masteronderwijs. Het plan maakt voldoende duidelijk dat het gaat om integrale zwaartepuntvorming rond onderwijs en onderzoek gebaseerd op een zwaartepunt in de regio. De commissie concludeert dat het voorstel voldoende aannemelijk maakt dat aan de eerste voorwaarde kan worden voldaan.

Het voorstel is concreet en expliciet in de uitwerking. Het geeft een goed overzicht van het beoogde werkveld. De beoogde financiering van het centrum wordt solide beargumenteerd onder meer door te wijzen op het ondubbelzinnige commitment van de zes betrokken hogescholen. Daarnaast hebben twee kennisinstellingen verklaard zich aan het centrum te verbinden, te weten de Eindhoven School of Education van de Technische Universiteit Eindhoven (ESoE) en het Nederlands Instituut voor Onderwijs en Opvoedingszaken (NIVOZ). Het voorstel heeft een concreet stappenplan en een dito tijdschema waaruit blijkt hoe en in welk tijdsbestek het Centre tot stand zou moeten komen. De commissie concludeert dat het voorstel voldoende aannemelijk maakt dat kan worden voldaan aan de tweede voorwaarde.

Gezien bovenstaande conclusies oordeelt de commissie positief over de aanvraag voor het beoogde Centre of Expertise. *De commissie geeft daarbij mee, dat het voorstel wellicht aan kracht kan winnen als de voornemens in de brief d.d. 4 juli 2012 aan de staatssecretaris van OCW ten uitvoer worden gebracht in het in 2013 nog uit te werken businessplan. De commissie acht uitstraling en samenwerking buiten de eigen kring van belang, zodat een landelijke functie kan worden vervuld.*